

Veronika Pánková, Přemyslovny - zakladatelky v první polovině 13. století, bakalářská práce, Pedagogická fakulta UK, Praha 2011, 58 stran, 8 stran příloh.

Práce Veroniky Pánkové se zabývá velmi zajímavým a přitom dosud jen okrajově reflektovaným tématem zakladatelské role Přemysloven v 1. polovině 13. století. Fundátorská činnost českých královen a princezen nevznikla izolovaně, ale vyrůstala ze společných kořenů nových forem zbožnosti, v nichž mnohem více než v předchozích dobách nacházely uplatnění také ženy. Bakalářská práce Veroniky Pánkové se věnuje především čtyřem významným postavám přemyslovského rodu - Konstancii Uherské, vdově po Přemyslu Otakarovi I., jejím dvěma dcerám sv. Anežce České a slezské vévodkyni Anně, stejně jako snaše královně Kunhutě Štaufské, manželce Václava I. Všímá si však i dalších významných urozených dam, jež působily ve střední Evropě, zejména sv. Hedviky a sv. Alžběty, příbuzných Přemysloven a v mnohém jejich inspirátorek. Práce Veroniky Pánkové tak je rozkročena od Uher až do Durynska na západě a Slezska na severu, jejím centrem jsou však Čechy, kde autorka sleduje, jak se různé dobové duchovní proudy odrazily v činech přemyslovských žen. Práci doprovázejí nutné exkursy věnované dvěma řádům, jimž své úsilí věnovaly, a to cisterciákům a novým řeholním uskupením hlásícím se k odkazu sv. Františka.

Svou práci založila defendentka jak na studiu pramenů, tak, a to ve větší míře, také literatury. Z pramenů používala především listiny, v nichž nacházela základní informace o zakladatelské a obecně mecenášské roli studovaných postav. V menší míře bylo možno použít i prameny vyprávěcí. Rozsah prostudované literatury je úctyhodný a zahrnuje jak syntetické práce věnované českému středověku a církevním dějinám, tak i dílčí studie zaměřené na jednotlivé sledované fundace.

Předložený text je přehledně strukturován a kultivovaně napsán. Autorce se podařilo relativně dobře vystihnout složitost proměny postavení žen ve vztahu k církvi ve 13. století, stejně jako nalézt vazby mezi jednotlivými Přemyslovnami-zakladatelkami a jejich fundacemi. Zajímavá je i závěrečná shrnující pasáž, v níž autorka mimo jiné odpovídá na otázku výběru řehole nových fundací, poukazem na věk zakladatelek, kdy starší ženy volily tradiční cisterciáky, kdežto mladá generace dala přednost moderním proudům minoritů a klarisek. Přitom většina zmiňovaných fundací vznikla v rozpětí jedné dekády, a to ve 30. letech 13. století.

Celkově hodnotím bakalářskou práci Veroniky Pánkové jako velmi kvalitní. Zvládnutí heuristiky, dobrá práce s literaturou i celkem bezpečná orientace v tématu patří k jejím hlavním kladům. Pochválit bych chtěla také přílohy, zejména časovou osu s vynesáním životních dat přemyslovských fundátorek a dat jejich fundací, stejně jako přiložené rodokmeny, jež ukazují vzájemné příbuzenské vazby jednotlivých postav.

Bakalářskou práci Veroniky Pánkové, Přemyslovny - zakladatelky v první polovině 13. století, doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit stupněm výborně.

V Praze 28. srpna 2011

prof. PhDr. Kateřina Charvátová, CSc.